

VILASSAR RÀDIO: MÉS DE QUARANTA ANYS D'INFORMACIÓ DE QUALITAT I PROXIMITAT

JOSEP BERNABEU

Resum: L'any 2020 es van complir els primers quaranta anys de funcionament de Vilassar Ràdio, l'emissora municipal de Vilassar de Mar. Durant més de quatre dècades la nostra ràdio local no ha faltat mai a la cita de la informació de proximitat, donant compte a la ciutadania de tot el que succeïa al poble, fins i tot en els moments més durs, com ara el confinament provocat per la pandèmia del coronavirus, que va obligar els professionals de la ràdio a emetre en directe des de casa seva durant prop de tres mesos.

Paraules clau: Vilassar Ràdio, emissora municipal, ràdio de proximitat, 1980, quaranta anys, directors, Ateneu Vilassanès, equip fundacional, informatius, col·laboradors, programes, nous estudis, equipament tècnic, parlant de tot, entreteniment, programes especials, Informatiu Coronavirus, premis.

Fa més de quaranta anys, una colla d'amics de Vilassar de Mar van decidir "*fer ràdio*". No eren periodistes, ni estudiants de periodisme. I menys encara, empresaris de la comunicació. Simplement eren un grup de gent jove del poble, amb molta empenta i iniciativa, que sense cap mena de formació en el món radiofònic o periodístic van creure que podien tirar endavant un projecte sense precedents a la població. Tot just s'acabaven de celebrar les primeres eleccions municipals democràtiques i calia informar, explicar què estava passant al poble. Van pensar que si a Arenys de Mar havien estat capaços de posar en marxa una emissora local de ràdio uns mesos abans, ells també podien fer-ho. Dit i fet. Van contactar amb Antoni Barrachina, un

radioaficionat d'Arenys de Mar que havia col·laborat estretament amb els periodistes que van crear Ràdio Arenys, la primera emissora municipal de Catalunya i d'Espanya (setembre de 1979). Barrachina va ser l'home clau. Els va explicar què calia fer per muntar l'emissora i, en un tres i no res, el somni es va fer realitat.

El 23 de juny de 1980, durant les hores prèvies a l'inici de la Festa Major de Sant Joan, Vilassar Ràdio va començar a emetre des d'uns estudis rudimentaris ubicats *“en un zulo del tercer pis de l'Ateneu Vilassanès, un espai marginal que vam haver d'adequar i sanejar per poder-lo utilitzar”*, comenta Pere Almera, un dels impulsors d'aquesta iniciativa. *“L'emissor, l'antena que vam col·locar en el terrat de l'Ateneu, i el poc material tècnic de què disposàvem el vam pagar amb aportacions personals de tots els membres de l'equip fundacional”*, explica Almera, que acabaria sent alcalde de Vilassar de Mar quasi vint anys després. La precarietat de mitjans no fou un obstacle capaç de frenar la il·lusió d'aquest grup d'aficionats inexperts que, tot i les mancances, va començar a *“fer ràdio de proximitat”*, informant de les coses que passaven al poble, sobretot de l'àmbit cultural. Era una ràdio cent per cent artesanal, marcada pel voluntarisme de les persones. *“Nosaltres intentàvem fer una programació equilibrada, tocant els temes que creïem que podien interessar a la gent”*, afirma Anna Petit, una de les fundadores de l'emissora. *“Sincerament –afegeix– crec que fèiem una ràdio plural. Parlàvem molt de cultura, d'esports i de les notícies d'actualitat del poble però sense cap intencionalitat política, érem molt curosos en aquest aspecte”*.

Equip fundacional de Vilassar Ràdio

Anna Petit, Pere Almera, Mercè Bacàs, Joan Tolrà,
Joaquim Sambola, Jordi Vidal, Roser Balcells,
Joan Valls, Antonio Alcaina, Xavier Saborido

En els seus inicis, Vilassar Ràdio emetia molt poques hores, des del capvespre fins a les 11 o 11,30 de la nit, i els matins dels caps de setmana. Els dos primers anys va emetre des del 91.7 del dial de la FM, i des del juny de 1982 des del 102.3. Amb els pas del temps, la ràdio va anar guanyant hores de programació, fet que va fer augmentar també el nombre de col·laboradors. Tot i això, *“ningú cobrava, tothom col·laborava i feia els programes de forma totalment altruista”* comenta Almera. Durant els primers anys d'emissió es van consolidar a la graella de la programació espais com *Amb Fabra sota el braç*, conduït per Maria Gràcia Gelpí; *Jazz-ta*, amb Jaume Gustems i Jordi Torrents; *Macedònia*, amb Erminia Ramon i Tere Barceló; *L'espiguet* amb Goretti Miguel i Montse Canet; *L'esportiu* amb Denso Almera i Joan Valls, o *Catalunya i els seus racons*, presentat per Isabel Ramells.

Emissora municipal

Per garantir la viabilitat del projecte en el temps, l'equip fundacional va creure que la millor opció era convertir Vilassar Ràdio en una emissora municipal, com la d'Arenys de Mar. Després de molts mesos de tràmits, que es van iniciar el setembre de 1982, l'emissora es va acabar municipalitzant i a partir de 1985 va passar a dependre de l'estructura de l'Ajuntament. Malgrat això, tècnicament, va continuar sent una emissora *“alegal”* fins a 1991, any en què finalment les emissores municipals van gaudir d'un marc legal propi (Ley de Organización y Control de Emisoras Municipales de Radiodifusión Sonora). La municipalització va comportar nous estudis i millors condicions

tècniques. El consistori va traslladar l'emissora als nous espais del carrer Sant Pau, 22 (segon pis), des d'on Vilassar Ràdio va començar a emetre a partir del 9 de novembre de 1985. Fins a 1987, l'emissora va funcionar sense director i sense cap estructura jeràrquica. La ràdio *"funcionava de forma autogestionària, fèiem assemblees i decidíem què calia fer"* assegura Petit, que creu que amb l'arribada de CiU a l'alcaldia, l'any 87, *"l'Ajuntament va imposar un altre model de gestió, més ideològic, que va provocar una crisi interna i el trencament del col·lectiu de persones que fins llavors havia tirat endavant l'emissora"*. Aquest canvi de model va comportar la introducció per primer cop de la figura del director. Els dos primers van tenir una trajectòria bastant efímera. El primer director de Vilassar Ràdio, Albert Figueras, va exercir entre 1987 i 1988. El segon, Josep Budó, ho va fer entre 1988 i 1989. Durant l'any que Figueras fou el director, la ràdio va canviar novament la seva freqüència al dial, passant al 98.1 FM que encara té avui dia.

El tercer director, Kim Cabot, va prendre les regnes de la ràdio municipal l'any 1989. Durant tres anys va fer més *"d'administrador que de director, ja que no controlava els continguts de la ràdio"*, confessa. Tot i fer d'administrador, va crear la tertúlia setmanal *"Els nostres avis"* amb la participació de la gent gran del poble. Joan Anton Carrau va substituir Cabot l'any 1992 i va dirigir Vilassar Ràdio durant més d'una dècada. Fins a 1998 Vilassar Ràdio va funcionar, bàsicament, gràcies a l'esforç i la feina dels col·laboradors. Aquest any, per fi, s'inicia la professionalització de l'emissora amb la contractació dels primers quatre treballadors: Robert Maza, Jaume Cabot, Núria Barba i Francesc Carrau. Tot i això, el pes dels col·laboradors en la programació continuava sent molt gran. Durant aquests anys la programació va experimentar pocs canvis, amb emissions de tarda i caps de setmana i la introducció gradual i progressiva dels programes matinals. La nòmina de col·laboradors de Vilassar Ràdio és llarga i extensa: Juli Guerra, Marc Tru-

co, Lourdes Sacases, Joan Anton Sala, Manuel Vázquez, Albert Falcó, Xavi Puig, Cristina Lancho, Xavier Boluda, i un llarg etcètera de persones que van consolidar la programació i van tirar endavant un munt de programes amb pocs mitjans. Per aquest motiu *“molts d'aquests programes no van tenir continuïtat, van ser efímers, ja que depenien única i exclusivament de la bona voluntat dels col·laboradors”*, comenta Kim Cabot, que afegeix: *“qui sempre salvava els mobles en els moments complicats era Robert Maza, que sempre estava al peu del canó”*. Maza, que va començar a treballar de molt jove a Vilassar Ràdio, és tota una institució a l'emissora, ja que encara hi continua cobrint l'actualitat diària per a l'informatiu *Crònica* i d'altres programes.

Professionalització

A la tardor de 2003 Kim Cabot va encetar la seva segona etapa com a director de la ràdio municipal, etapa que es va allargar fins a la seva jubilació l'any 2012. Aquest llarg període és decisiu per conformar l'emissora moderna i competitiva que tenim actualment a Vilassar de Mar. Es creen programes com *Els matins del Maresme*, *Temps de música clàssica*, *Temps de neu* o el magazín matinal *Parlant de tot*, que encara continua en antena. El més important d'aquest període però, és que la ràdio es professionalitza totalment. A partir de 2008 tots els treballadors passen a treballar a jornada completa i s'implementa definitivament la programació matinal. *“Si volíem que la ràdio funcionés teníem que pagar als treballadors i consolidar la programació”*, comenta Cabot, que reconeix que *“l'equip professional mai ha escatimat temps i dedicació a la ràdio”*. La professionalització del mitjà també va comportar millores en el producte final que s'ofereix als oïdors: *“ens va permetre ser una font d'informació veraç, donar més i millor informació de proximitat, ser-hi presents en totes les activitats d'interès general que es feien al poble,*

i ser un element de cohesió entre els ciutadans i les entitats i associacions de la vila", explica Cabot. Durant aquesta època, concretament el juny de l'any 2005, Vilassar Ràdio i Vilaweb van arribar a un acord de col·laboració mitjançant el qual alguns dels programes de l'emissora municipal es podien descarregar i escoltar des de l'esmentat diari electrònic, que llavors tenia delegació a Vilassar. Aquest servei, conegut com a 'podcàsting', avui està totalment generalitzat, però llavors va ser una gran novetat. Consisteix a crear i distribuir arxius multimèdia (àudio o vídeo) i poder subscriure-s'hi de manera que permet a l'usuari escoltar-lo en el moment i lloc que vulgui. Amb aquest acord, Vilassar Ràdio i VilaWeb Vilassar de Mar es van posicionar com un dels primers mitjans informatius que, de manera conjunta, oferien un servei de 'podcàsting' al nostre país.

Totes aquestes fites també es complementen amb la millora d'espais. El 18 de març de l'any 2011 Vilassar Ràdio inaugura nous estudis als baixos del número 22 del carrer Sant Pau, on encara hi son. Els nous estudis es doten amb un bon equipament tècnic, que permet millorar ostensiblement la qualitat de totes les emissions. També aixopluguen un plató dedicat a produir programes de televisió per Internet, una aposta de l'Ajuntament per tenir el seu propi canal de televisió 'online' que només va durar cinc anys. L'any 2015 el plató es va deixar de fer servir per manca d'inversió. *"Amb els recursos humans que teníem no es podia abastar tot"*, explica l'exdirector, que afegeix: *"el tema econòmic sempre ha sigut un problema. Per fer ràdio i televisió calien més inversions de les que es van fer en el seu moment"*. Amb Kim Cabot com a director, Vilassar Ràdio també va canviar de logotip, substituint l'original de les palmeres i les ones per un altre que incorpora un micròfon enmig de la grafia de l'emissora. Aquest element, evolucionat, continua sent el principal element distintiu del logo de la ràdio.

Ràdio de pandèmia

Jaume Cabot, fill d'en Kim, dirigeix Vilassar Ràdio des de l'any 2013. Amb ell al capdavant, l'emissora ha complert (i superat) els quaranta anys d'emissions regulars i ha hagut d'afrontar un dels moments més delicats de tota la seva història: fer ràdio durant la pandèmia del coronavirus. Fer ràdio en directe, cada dia, des del confinament. El repte –majúscul si comparem els mitjans tècnics i humans de Vilassar Ràdio amb els de les grans emissores convencionals o les cadenes públiques i privades– el van superar amb nota. El juny de 2021, l'emissora va rebre la Menció de Qualitat de la vint-i-unena edició dels Premis Ràdio Associació de Catalunya en l'apartat de “Millor Programa de Ràdio Local” per l'*Informatiu Coronavirus* que tot l'equip de la ràdio va realitzar, produir i “locutar” durant el confinament des dels seus domicilis particulars. Aquest informatiu es va emetre durant gairebé tres mesos, 76 dies en total, durant els quals es van produir més de 300 hores d'informació diària sobre l'afectació de la Covid 19 a Vilassar de Mar. Cada dia es feia un primer informatiu de quinze minuts a les 10 del matí en format avanç, i dos informatius d'una hora a les 13 i les 19 hores. En aquests programes especials, que van alterar totalment la programació habitual de l'emissora, es va donar veu a tots els sectors de la societat local i també a veus autoritzades de personal sanitari de grans hospitals i a especialistes destacats de diverses disciplines. *“La ràdio que vàrem fer durant aquells tres mesos va ser una ràdio d'autèntica bogeria. La pandèmia ens va posar a prova i crec que tot l'equip de l'emissora va respondre a un nivell altíssim, estic molt orgullós de tot el que vam fer”*, explica satisfet Jaume Cabot. La feina ben feta durant la pandèmia també va tenir la seva recompensa en unes dades d'audiència rècord per a l'emissora durant tot aquest període.

El nivell de qualitat i professionalitat assolit per Vilassar Ràdio durant la darrera dècada no es limita només a la pandèmia. El novembre de 2020, va rebre el premi a la Segona Millor Ràdio Local de Catalunya en els Premis de la Comunicació Local atorgats per la Xarxa Audiovisual Local. Però això no és tot, l'any 2013 el programa d'humor *Estem perdent els papers*, presentat per David Martos i Jaume Cabot, també va rebre una menció de qualitat de Ràdio Associació de Catalunya. David Martos, per cert, els darrers anys ha estat el sotsdirector del programa televisiu *Late Motiv* d'Andreu Buenafuente. Per aquest programa, creat per Cabot i Francesc Carrau, van passar també Èlia Carrau, Anna Tarragó, Xavi Puig, Laura Trigo i Jacobo Suárez. El programa va romandre quinze temporades en antena. Actualment, el programa més veterà de l'emissora és *Parlant de tot*, que emet ininterrompudament des del setembre de 2008. En total s'han emès més de 1500 programes, que es diu aviat. Aquest magazín matinal, que presenta Jaume Cabot, ha anat evolucionant i incorporant nous continguts al llarg dels anys. S'emet diàriament, de dilluns a divendres, entre les 10 del matí i la una de la tarda. *“En la seva producció –comenta Cabot– intervenen una vintena de persones, entre personal fix i col·laboradors”*. Al programa hi tenen cabuda tota mena de temes i continguts: actualitat local, comarcal i general, entrevistes, tertúlies (de joves i d'avis), imatge, psicologia, dones, salut, consum, cuina, cultura, neu, excursions, col·lectius LGTBI, flors i un llarg etcètera.

Tot i que el *Parlant de tot* és la nineta dels seus ulls, el director de l'emissora reconeix que els serveis informatius que dirigeix Joan Escofet i el seu braç dret Robert Maza són *“l'autèntic pal de paller de la ràdio, ja que elaboren contingut per a diversos programes i produeixen l'informatiu Crònica, que s'emet quatre vegades al dia en diferents franges horàries”*. Els serveis informatius també hi col·laboren activament en molts dels programes especials que prepara Vilassar Ràdio al llarg de l'any: Reis, Carnestoltes, Sant

Jordi, Setmana Santa, Festa Major, Onze de Setembre, Setmana de la gent gran i un Contra la violència masclista, al novembre. A més d'aquests especials, que ja tenen una data fixa en el calendari, la ràdio municipal de Vilassar també n'ha fet un a l'Hospital de Mataró, i molts altres sempre que es celebren eleccions, ja siguin municipals, catalanes o generals. El personal de la ràdio, a més, també alimenta diàriament amb notícies i continguts diversos el web de l'emissora i les xarxes socials. Actualment la ràdio té en nòmina quatre persones: Jaume Cabot, Robert Maza, Joan Escofet i el tècnic Xavi Puig. Les periodistes Cristina Lancho i Noèlia Roman, del Departament de Comunicació de l'ajuntament, també fan de tant en tant col·laboracions puntuals amb la ràdio municipal.

Actualitat i entreteniment

A més dels programes esmentats i del programa d'actualitat esportiva *La pròrroga* que presenta Hèctor Torreblanca i que ja porta dotze temporades en antena, la programació de Vilassar Ràdio es nodreix de diferents espais fets per col·laboradors. Actualment a la graella setmanal hi podem trobar programes com *100x100 Ràdio*, presentat per Toni Salabert, especialitzat en concursos; *Entre flors i plantes*, amb Miquel Vila, que vol promoure el consum de la flor i planta local; *Històries*, conduït per Sílvia Cantos, dedicat al món de la literatura; *Volem saber*, programa d'entrevistes de Joana Hernández, o *Ran de Mar*, un viatge pel present i passat marítim de Vilassar de Mar presentat pel capità Agustí Martín, degà de la Facultat de Nàutica de Barcelona. Vilassar Ràdio també transmet en directe totes les sessions plenàries que celebra l'Ajuntament. A més dels espais informatius i dels programes de producció pròpia, des de l'any 2017 l'emissora municipal de Vilassar de Mar també connecta amb els titulars de les hores en punt de Catalunya Ràdio en la franja horària que va de les 10 del matí a les 12 del migdia. Amb aquest acord de col·laboració, Vilassar Ràdio va donar un pas

endavant per complementar la informació de proximitat amb la informació d'abast nacional i internacional.

Com acostuma a passar en tots els mitjans públics d'aquest país, en determinats moments dels seus quaranta-dos anys d'història també s'ha qüestionat la credibilitat i la fiabilitat de Vilassar Ràdio. En més d'una ocasió s'han produït acusacions de partidisme o de fer informació massa lligada al tarannà de l'equip de govern de torn que comanda el consistori. Aquests retrets, que són cíclics i probablement es tornaran a repetir, *“no tenen cap fonament”*, segons explica Jaume Cabot. *“Nosaltres, de sempre, hem tingut la vocació de fer una informació veraç i contrastada. Som un servei públic, i com a tal tractem a tots els grups polítics per igual, ningú ens pot acusar de partidisme, i si algú ho fa, falta a la veritat”*. El director és conscient que hi ha gent, una minoria, *“que ha intentat desacreditar la nostra tasca abocant mentides a les xarxes socials, normalment des de perfils falsos. Evidentment –afegeix– no ho han aconseguit ni ho aconseguiran”*.

El principal repte de futur que té ara mateix Vilassar Ràdio a l'horitzó immediat és renovar l'equipament tècnic de l'emissora. Aquest 2022 es canviaran les taules de so, que seran totalment digitals. Segons explica Jaume Cabot, quan es van inaugurar els estudis actuals l'any 2011 ja *“vam fer un gran salt de qualitat a nivell tècnic, i amb la renovació que farem ara, encara anirem una mica més enllà”*. La renovació de l'equipament de l'emissora garanteix que pugui seguir realitzant la seva funció pública d'informar a la ciutadania a través d'una programació consolidada que prioritza l'actualitat de proximitat i l'entreteniment. Segur que no serà la seva darrera singladura.

Josep Bernabeu
Periodista

Temps heroics. Instal·lació de la primera antena de Vilassar Ràdio a la teulada de l'Ateneu Vilassanès, la primavera de 1980. Font: *Arxiu Pere Almera / Anna Petit*

Els primers estudis de Vilassar Ràdio a l'Ateneu Vilassanès. Van funcionar durant prop de cinc anys. Font: *Arxiu Pere Almera / Anna Petit*

PROGRAMACIÓ						
dilluns	21	21.10	21.30	22	22.30	23.30
	Presentació (Fil Diari)		Esportiu	Discooteca Classica.	Cloenda.	
dimecres	↓	IN FOR	Catalunya i els seus Recons	Revista del Motor	Maedonia	Cloenda
dijous		H A	Jazz- Ta	Tancadisa Pop	Cloenda	
divendres	↓	T I U	Pedagogos		Cloenda	
			Informatiu	Tri-sa Magic	Somnis de Matròada	Cloenda

VILASSAR RÀDIO		PROGRAMA "DEL REGALÓ A LES SÀPES"		QUITJÓ MÚSICA PER EL DIA 12 de juliol 82		PÀG. 1
HORA	E S P A I	BENTONES FIJES PER A TOTS FIJONES			BENTONES QUE CANGIEN CADA DIA DENTRE	
		TÍTOL I INTERPRET	CANA	Nº Propietat	TÍTOL I INTERPRET	CANA Nº Propietat
10.30	PRESENTACIÓ	NON STOP DANCING / J. L. GARCIA	SPAR 20			
10.40	EL TEMPS	GRUP D'ARTISTES / J. L. GARCIA				
10.45	CONVENIO UNITAT MÒVIL	NON STOP DANCING / J. L. GARCIA				
10.50	REGINA DE LA SORPESCA	NON STOP DANCING / J. L. GARCIA				
11.00	CONVENIO UNITAT MÒVIL	NON STOP DANCING / J. L. GARCIA				
11.15	2º CONVENIO UNITAT MÒVIL	NON STOP DANCING / J. L. GARCIA				
11.30	CANçons de la nostra tradició	NON STOP DANCING / J. L. GARCIA				
11.40	COSES DE PLATJA I D'ESTIU	NON STOP DANCING / J. L. GARCIA				
11.50	LA COISA DE L'ÀNIMA	NON STOP DANCING / J. L. GARCIA				
12	3º CONVENIO UNITAT MÒVIL	NON STOP DANCING / J. L. GARCIA				
12.05	EL BOLLOREI DE L'ÀNIMA	NON STOP DANCING / J. L. GARCIA				
12.00	CONVENIO CREU ROJA	NON STOP DANCING / J. L. GARCIA				
12.15	UNITAT MÒVIL	NON STOP DANCING / J. L. GARCIA				
12.20	CONVENIO	NON STOP DANCING / J. L. GARCIA				
12.35	RETOS DE L'ÀNIMA	NON STOP DANCING / J. L. GARCIA				
12.50	CONVENIO UNITAT MÒVIL	NON STOP DANCING / J. L. GARCIA				

A dalt, programació de Vilassar Ràdio durant els primers mesos de funcionament amb una plantilla feta a mà. A baix, escaleta del programa

Del regaló a les sàpes corresponent a l'11 juliol de 1982.

Font: Arxiu Pere Almera / Anna Petit

L'alcalde Jordi Garcia inaugura els nous estudis de la ràdio municipal ubicats al segon pis del carrer Sant Pau, 22. Font: Arxiu Pere Almera / Anna Petit

Emissió d'un programa des dels nous estudis del carrer Sant Pau estrenats l'any 1985. Font: Arxiu Municipal de Vilassar de Mar Damià Bas i Macià

Sala de control dels actuals estudis de Vilassar Ràdio als baixos del carrer Sant Pau, 22, que renovarà bona part de l'equipament aquest any. Font: *Vilassar Ràdio*

Equip actual de professionals de Vilassar Ràdio. D'esquerra a dreta: Jaume Cabot, Joan Escofet, Cristina Lancho (Departament Comunicació Ajuntament), Robert Maza i Xavi Puig. Font: *Vilassar Ràdio*

Locutori principal de l'emissora municipal, una instal·lació moderna i perfectament equipada. Font: *Vilassar Ràdio*

Ràdio

Evolució del logotip de Vilassar Ràdio al llarg dels seus quaranta-dos anys d'història. De l'original, amb palmeres i ones, fins a l'actual, amb la silueta d'un micròfon com a element principal.

Curriculum autor:

Josep Bernabeu i Mira és periodista expert en comunicació corporativa i institucional. Actualment assessora diverses empreses i institucions en matèria de comunicació. Ha treballat com a cap de premsa de diversos departaments de la Generalitat de Catalunya. Ha estat redactor de diversos mitjans de comunicació i és l'autor, entre d'altres llibres, de *Quaranta anys d'ajuntaments democràtics a Vilassar de Mar (1979-2019)*. Aquesta obra, editada per l'Ajuntament de Vilassar de Mar, repassa la història del municipi des que es van celebrar les primeres eleccions municipals democràtiques l'abril de 1979, fins a l'actualitat.